

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20170616-242)

Betreffende het verslag van de distributienetbeheerder over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten inzake elektriciteit en gas voor het jaar 2016

Voor de gedeelten 'openbare verlichting' en 'veiligheid van de gasinstallaties'

Gegeven op basis van artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

16 juni 2017

Inhoudsopgave

1	Context	3
2	Openbare verlichting op de gemeentelijke openbare wegen	3
2.1	Budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019	4
2.2	Activiteit constructie.....	5
2.2.1	Constructie van de installaties	5
2.2.2	Verbetering van de energieprestatie van de leveranciers.....	7
2.2.3	Onsite tests en REG-studie	9
2.3	Stroomverbruik.....	10
2.4	Systematisch onderhoud	11
2.5	Herstellingen en schade aan installaties.....	11
3	Veiligheid van de binneninstallaties gas	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019	14
4	Fotovoltaïsche panelen en energiediensten voor overheden.....	15
5	Conclusie	16

Lijst van de illustraties

Afbeelding 1: Evolutie van het aantal verlichtingspalen	6
Afbeelding 2: Evolutie van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal	7
Afbeelding 3: Evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen	10

Lijst van de tabellen

Tabel 1: Overzicht openbare verlichting	4
Tabel 2: Evolutie van de lamptechnologieën in het verlichtingspark	8
Tabel 3: Evolutie van het aantal defecten van verlichtingspalen.....	11
Tabel 4: Herstellingstermijnen en -percentages	12

I Context

In overeenstemming met de ordonnantie van 20 juli 2011 (hierna "elektriciteitsordonnantie") heeft SIBELGA een rapport opgesteld over de uitvoering van al haar openbare dienstverplichtingen en openbare dienststopdrachten voor het jaar 2016. Deze opdrachten vloeien voort uit het door de Regering na advies van BRUGEL (advies BRUGEL-ADVIES-20151127-217) goedgekeurde programma van de dienststopdrachten.

Artikel 25 §1 van de elektriciteitsordonnantie stipuleert immers: *"vóór 31 maart van ieder jaar maakt de distributienetbeheerder een verslag van de uitvoering van alle openbare dienststopdrachten en -verplichtingen over aan de Regering die verwezenlijkt werden tijdens het voorbije jaar alsook van de daaraan verbonden rekeningen. De Regering keurt dit verslag goed na advies van BRUGEL."*

Dit advies behandelt de openbare dienststopdrachten met betrekking tot de activiteiten verbonden met de openbare verlichting en de veiligheid van de gasinstallaties.

De analyse van de zogenoemde 'sociale' activiteiten (zoals het beheer van de beschermde en winterklanten) voor de uitvoering van het programma 2016 in elektriciteit en gas werd niet uitgevoerd in dit advies maar in het jaarverslag van BRUGEL voor 2016.

2 Openbare verlichting op de gemeentelijke openbare wegen

De distributienetbeheerder SIBELGA heeft als opdracht de bouw, het onderhoud en de vernieuwing van de openbare verlichtingsinstallaties op het gemeentelijk wegnet en in de gemeentelijke openbare ruimten, evenals de stroomvoorziening van deze installaties.

Dit is overigens, in termen van budget, de belangrijkste activiteit van de openbare dienststopdrachten die aan SIBELGA zijn toevertrouwd. SIBELGA stelt zich tot doel de gemeenten een kwaliteitsvol, goed onderhouden openbaar verlichtingsnet te leveren, dat de Brusselse burgers een nachtelijke omgeving biedt die bevorderlijk is voor de veiligheid en het welzijn, rekening houdend met de stedenbouwkundige en esthetische voorschriften van de stad.

We merken op dat twee andere spelers op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meewerken aan de uitvoering van deze taak:

- Brussel Mobiliteit, dat de verlichting op de gewestelijke openbare wegen beheert;
- Leefmilieu Brussel, dat instaat voor de verlichting van de parken en de tuinen waarvoor het bevoegd is.

2.1 Budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019

De geprojecteerde bedragen die zijn opgenomen in het tariefvoorstel van SIBELGA voor de activiteit openbare verlichting met betrekking tot de reële kosten¹, het geprogrammeerde budget (ODV-programma 2016) en de tariefprognoses (tariefvoorstellen 2015-2019) zijn:

	Prognose 2015	Programma 2015	Besteed in 2015	Prognose 2016	Programma 2016	Besteed in 2016
Openbare verlichting (totaal)	24.387.327	24.387.327	19.990.418	24.632.640	24.923.077	23.717.757
Onderhoud van de openbare verlichting	5.341.896	5.341.896	4.879.068	5.416.684	5.266.834	5.188.013
Energielevering voor de openbare verlichting	6.249.373	6.249.373	6.332.863	6.240.753	6.562.398	6.441.257
Constructie van de openbare verlichting	12.796.058	12.796.058	8.778.487	12.975.203	13.093.845	12.088.487
		Realiteit vs. programma	-18,0%		Realiteit vs. programma	-4,8%
		Realiteit vs. prognose	-18,0%		Realiteit vs. prognose	-3,7%

Tabel 1: Overzicht openbare verlichting

De activiteit openbare verlichting vertegenwoordigt bijna 84% van het totale budget voor de openbare dienstverplichtingen elektriciteit. In 2015 bedroeg het verschil tussen de realiteit en het tariefbudget -18%. De oorzaak van deze aanzienlijke afwijking lag in de boekhoudkundige invoorraadplaatsing van openbaar verlichtingsmateriaal, een afwijking tussen het investeringsprogramma en de realiteit en een aantal lampen dat tijdens systematisch onderhoud werd vervangen omdat ze zwakker waren dan voorzien (zie advies van BRUGEL nr. 224).

In 2016 bedroeg het verschil tussen de realiteit en de prognoses -3,7%. Ten opzichte van het programma bedroeg het verschil -4,8%. Tijdens de uitwerking van het tariefvoorstel 2015-2019 in 2014 bestond het budget voor de activiteit openbare verlichting voor 2016 uit een indexering van het programma voor 2015, met uitzondering van de post verbruik, die rekening hield met een zekere evolutie van de prijzen en de verbruikte volumes.

¹ Op pagina 39 van het verslag van SIBELGA staat een materiële fout in de post personeel van de rubriek constructie. Er moet staan € 1.600.252 in plaats van € 160.025.

In 2016 is het volledig logisch dat we verschillen tussen de realiteit en het aanvankelijke budget vaststellen.

Voor de post constructie: de realiteit is lager dan het budget dat in het ODV-programma en de tariefprognoses is opgenomen. De verschillen vloeien voornamelijk voort uit de door SIBELGA ondervonden problemen met de vervanging van het aantal door het asset managementbeleid van SIBELGA bepaalde lichtpunten (met name problemen met de coördinatie van de vergunningen).

Voor de post onderhoud: SIBELGA wijst erop dat de realiteit overeenstemt met het programma. Het verschil met het tariefvoorstel is te wijten aan het conform maken en de aanpassing van het openbareverlichtingsnet en aan de reiniging en recoating.

Voor de post energielevering voor de openbare verlichting: het verschil tussen het tariefvoorstel en de realiteit vloeit voort uit een toename van het totale bedrag van de elektriciteitsfactuur (voornamelijk de post transport). Wat het verbruik betreft, waren de prognoses van SIBELGA met 1,75% overschat ten opzichte van het programma (gepland verbruik van 51.168 MWh en voor het uitvoeringsrapport berekend verbruik van 50.287 MWh).

In de door BRUGEL ontvangen verslagen in het kader van de tariefcontrole voor het jaar 2016 zijn de reële hoeveelheden 49.388 MWh. De totale kostprijs van de energielevering voor openbare verlichting is daarentegen coherent (€ 6.441.257).

BRUGEL acht het verschil tussen de budget- en tariefprognoses voor 2016 gerechtvaardigd en aanvaardbaar. Het verschil met 2015 is effectief lager, want de invoorraadplaatsing van openbaar verlichtingsmateriaal vormde een eenmalige operatie.

Ter herinnering: in 2016 zijn de tariefmethodologieën (elektriciteit en gas) gewijzigd² om de ODV-tarieven jaarlijks aan te passen op basis van de meest recente beschikbare reële kosten ten opzichte van het jaar N-1. De tarieven voor 2018 zullen worden vastgelegd tegen 31 oktober 2017.

2.2 Activiteit constructie

Net zoals in de vorige jaren staan de constructieactiviteiten, die de constructie van de installaties zelf omvatten (inclusief de vernieuwing van het verlichtingspark), maar ook de activiteiten verbonden met de on site tests, de REG-studies en de lichtplannen, op de eerste plaats wat het budget betreft. Zoals vermeld en gerechtvaardigd in sectie 2.1, wordt een verschil van 7,7% vastgesteld tussen de gerealiseerde investeringen en de gebudgetteerde prognoses.

2.2.1 Constructie van de installaties

➤ Vervanging van de verlichtingspalen

In 2016 zijn 2.950 verlichtingspalen geplaatst in het kader van de activiteit "constructie", tegen 3.219 in 2015. SIBELGA is ook overgegaan tot de installatie van 773 verlichtingspalen

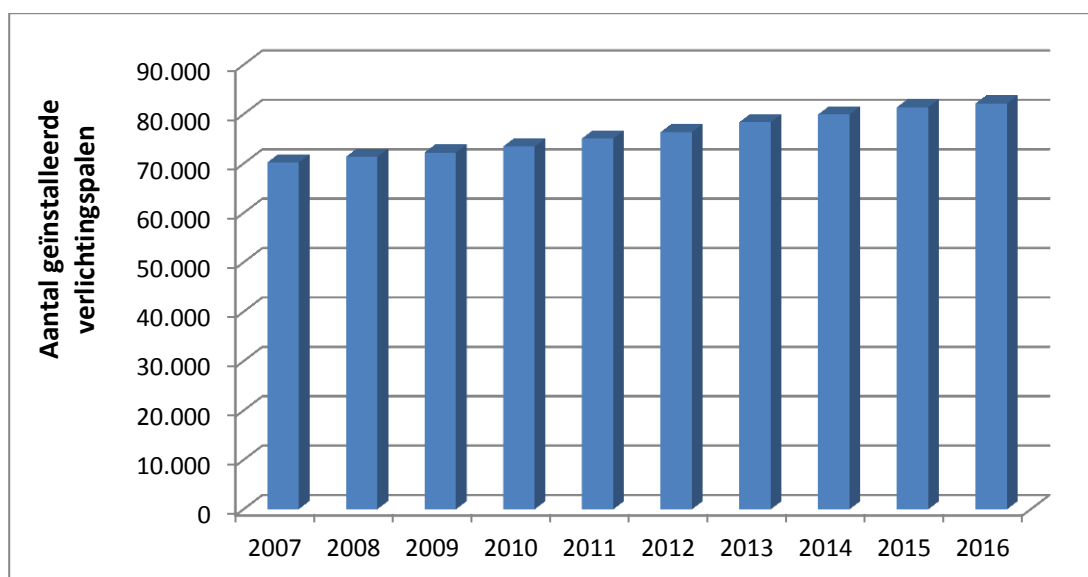
² Zie beslissing nr. 39 en 40 van BRUGEL.

in 2016 in het kader van "kleine werken" (werken uitgevoerd na vervanging van een kast, door een derde veroorzaakte schade, enz.). Dat zijn er 13 meer dan in 2015.

Het programma voorzag in de vervanging van 3.480 nieuwe verlichtingspalen. Het resultaat is dus lager dan de hoeveelheid die werd geraamd op basis van een vervangingsbeleid van ongeveer 4% van het park per jaar. In 2014 had de netbeheerder verschillende acties ondernomen met de betrokken spelers om het constructieproces te verbeteren, maar hoewel deze maatregelen een positief effect hadden (verbetering van de productiviteit op de werf, optimalisering van de processen, ...), volstonden ze niet om de vastgelegde doelstelling te bereiken.

Eind 2016 waren er 82.179 verlichtingspalen aanwezig op het Brussels net voor openbare verlichting, 790 meer dan in 2015.

Afbeelding 1 toont de constante evolutie van het aantal verlichtingspalen sinds 2007. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de toename van het aantal verlichtingspunten tijdens een vernieuwing van de bestaande openbare verlichting, door de overname van installaties (verkavelingen, enz.), door de uitbreiding van het wegnnet en door de wil om verlichting aan te brengen op plaatsen waar voorheen niet altijd verlichting was (bijvoorbeeld de versterking van de verlichting op zebrapaden).

Afbeelding 1: Evolutie van het aantal verlichtingspalen

➤ Uitbouw van het specifieke openbare verlichtingsnet

Ter herinnering: de technologie van de zogenoemde '50/16³-netten', die in de jaren '80 werd gebruikt vanwege de economische voordelen die ze bood (4 geleiders door één enkele kabel laten gaan in een sleuf), vertoont momenteel een grote slijtage en een belangrijke

³ 3 geleiders van 2 mm² worden gebruikt voor het laagspanningsnet en een draad van 16 mm² voor de besturing van de openbare verlichting.

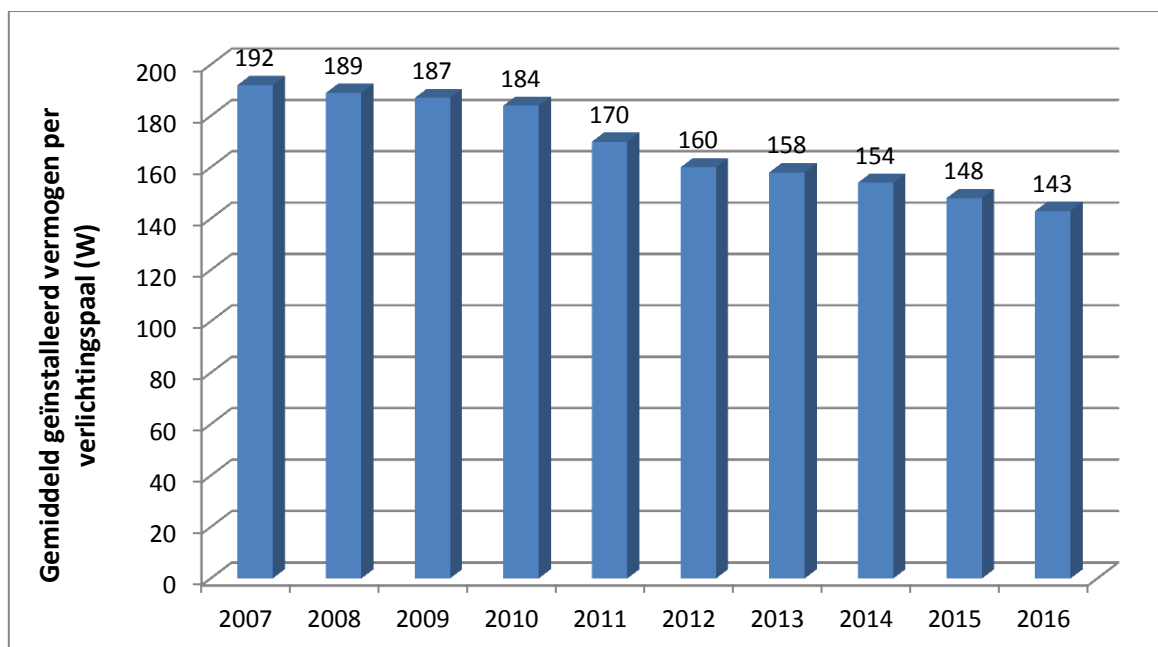
storingsgraad in de voedingskabels van de verlichtingspalen, zodat de exploitatie van dit nettype moeilijk wordt.

Sinds enkele jaren vervangt SIBELGA dit net geleidelijk aan om een net te bouwen dat uitsluitend is bedoeld voor openbare verlichting.

Eind 2016 waren nog 120 straten uitgerust met dit type kabel, 15 minder dan in 2015.

2.2.2 Verbetering van de energieprestatie van de leveranciers

De vernieuwing van de installaties door SIBELGA heeft de globale energie-efficiëntie verbeterd en dit ondanks de constante stijging van het aantal geïnstalleerde verlichtingspalen (zie figuur 1). De verbetering van de energieprestaties kan worden vastgesteld aan de hand van de evolutie van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2: Evolutie van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal

Van 2007 tot 2016 stellen we een daling van 25,5% vast van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal.

De analyse van deze evolutie toont duidelijk het resultaat van de vrijwillige campagne die SIBELGA in 2010 heeft gelanceerd en die tot doel heeft de meest inefficiënte lampen vanuit REG-oogpunt eerst te vervangen.

Ter herinnering, de afschaffing van hogedrukkwiklampen is noodzakelijk opdat SIBELGA in regel zou zijn met de Europese wetgeving betreffende het eco-ontwerp⁴, die minimaal te bereiken prestaties oplegt voor de lampen, onder meer in openbare verlichting.

⁴ Kaderrichtlijn 2005/32/EG en reglementen aanvaard door de EU in het kader hiervan

Zoals tabel 1 aan toont, vertegenwoordigen de hogedrukkwiklampen nog slechts 2,17% van het park in 2015, terwijl ze nog meer dan 10% vertegenwoordigden in 2010.

Soorten lampen	2012		2013		2014		2015		2016	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Natriumlampen hoge druk	46 194	58,66 %	44 978	55,90%	39 307	48,08 %	32 376	38,91 %	30 067	35,82%
Metaalhalogeenlampen	21 819	27,71 %	26 199	32,56%	34 600	42,32 %	43 927	52,79 %	48 106	57,30%
Subtotaal	68 013	86,36 %	71 177	88,47%	73 907	90,41 %	76 303	91,70 %	78 173	93,12%
Hogedrukkwikdamplampen	6 349	8,06 %	5 176	6,43%	4 012	4,91 %	2 835	3,41 %	1 818	2,17%
Compacte fluorescerende lampen en fluorescentielampen	2 459	3,12 %	2 000	2,49%	1 671	2,04 %	1 706	2,05 %	1 581	1,90%
Gloe- en halogeenlampen	255	0,32 %	215	0,27%	208	0,25 %	201	0,24 %	177	0,21%
Natriumlampen ter vervanging van kwikdamplampen	204	0,26 %	203	0,25%	119	0,15 %	105	0,13 %	97	0,12%
Gemengde lampen	32	0,04 %	30	0,04%	32	0,04 %	31	0,04 %	26	0,03%
Subtotaal	9 299	11,81 %	7 624	9,48%	6 042	7,39 %	4 878	5,86 %	3 699	4,41%
Inductielampen	596	0,76 %	546	0,68%	535	0,65 %	605	0,73 %	609	0,73%
Natriumlampen lage druk	365	0,46 %	355	0,44%	349	0,43 %	346	0,42 %	289	0,34%
Xenonlampen	0	0,00 %	0	0,00%	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00%
Dioden (led)	480	0,61 %	753	0,94%	917	1,12 %	1 079	1,30 %	1 179	1,40%
Subtotaal	1 441	1,83 %	1 654	2,06%	1 801	2,20 %	2 030	2,44 %	2 077	2,47%
TOTAAL	78 753		80 455		81 750		83 211		83 949	

Tabel 2: Evolutie van de lamptechnologieën in het verlichtingspark

Op basis van de inventaris van de verschillende soorten lampen in het openbare verlichtingsnet dat door SIBELGA wordt beheerd, stellen we het volgende vast:

- we zien een steeds groter aandeel van de categorieën meest efficiënte lampen (de som van hogedruknatriumlampen en metaalhalogeenlampen, voornamelijk met een keramische brander);
- we stellen een daling vast van het aantal energieverblindende lampen en vooral van compacte fluorescerende lampen en hogedrukkwiklampen;
- we stellen een constante stijging vast van het aantal witte lampen (metaalhalogeenlampen). Daarnaast is sinds 2015 het aandeel witte lampen hoger dan het aandeel gele lampen (hogedruknatriumlampen).

2.2.3 Onsite tests en REG-studie

➤ Dimmingprojecten

Ter herinnering, tussen 2010 en 2012 heeft SIBELGA verschillende proefprojecten opgezet met dimming op de wegen en in de gemeentelijke openbare ruimten, bij wijze van experiment, met name om de twee soorten dimminggebruik te vergelijken: eenvoudig gebruik (voorgeprogrammeerde dimming in de ballast van elke verlichtingspaal, op basis van bepaalde tijdsperioden en voorgedefinieerde dimmingniveaus) en complex gebruik (voorgeprogrammeerd in een lokaal controleapparaat en aangevuld met een telecommunicatiesysteem om gegevens en commando's op afstand te ontvangen en te versturen). De conclusies van deze studies hebben aangetoond dat een eenvoudige dimming de meest mature technologie is. De andere, meer complexe systemen die werden ingevoerd, vertoonden nog veel onvolmaaktheden.

Voor 2016 had SIBELGA geen nieuwe proefprojecten gepland. De sites die met deze systemen zijn uitgerust, bleven in werking maar werden niet meer gemonitord.

➤ Led-projecten

A) Uitrusting van wegen met verlichtingspalen met ledlampen:

Tussen 2010 en 2012 onderzocht SIBELGA de uitvoerbaarheid van de ledtechnologie in een context van functionele verlichting door 10 verlichtingspalen te installeren met ledlampen. In het kader van dit proefproject voert SIBELGA elk jaar laboratoriummetingen uit op een verlichtingspaal geselecteerd in het net en dit gedurende 5 jaar.

De van 2011 tot 2015 geobserveerde meetresultaten wezen op een variatie in de efficiëntie van de lampen. Die is in 2013 met 20% gedaald en nadien weer gestegen. De efficiëntie in 2015 is met 15% afgenomen ten opzichte van de aanvankelijke gegevens.

SIBELGA heeft geen verklaring voor deze variaties die aantonen dat we nog weinig weten over het reële gedrag van ledlampen in een reële installatie en dat we dus voorzichtig moeten blijven met deze technologie wanneer ze in openbare verlichting wordt toegepast.

B) Uitrusting voor zebrapaden:

In 2013 werden 6 zebrapaden uitgerust met leds met aanwezigheidssensoren. De goede werking van deze dynamische verlichting en de impact op het energieverbruik werden opgevolgd in 2014. De eerste resultaten zijn zeer positief, want ze wijzen erop dat dit systeem een energiebesparing van 70% heeft opgeleverd tijdens de herfst- en winternachten. De uitbating van een dergelijk systeem is echter delicaat gebleken. Om dergelijke resultaten te behalen, heeft SIBELGA immers tal van specifieke regelingen moeten uitvoeren, terwijl defecte toestellen vervangen moesten worden. SIBELGA heeft overigens geen nieuwe monitorings uitgevoerd in 2016.

C) Vergelijking tussen de gerealiseerde metingen voor klassieke verlichtingstoestellen en ledverlichtingstoestellen:

In haar programma voor het jaar 2016 had SIBELGA tests voorzien om een openbare verlichtingsinstallatie op basis van ontladingslampen met elektronische ballast (installatie op

basis van klassieke technologie) te vergelijken met een openbare verlichtingsinstallatie op basis van leds op wegen met gelijkaardige eigenschappen (profiel van de weg, te realiseren verlichtingsniveau, werkingsuren, ...). Deze tests zijn uiteindelijk uitgesteld naar 2017.

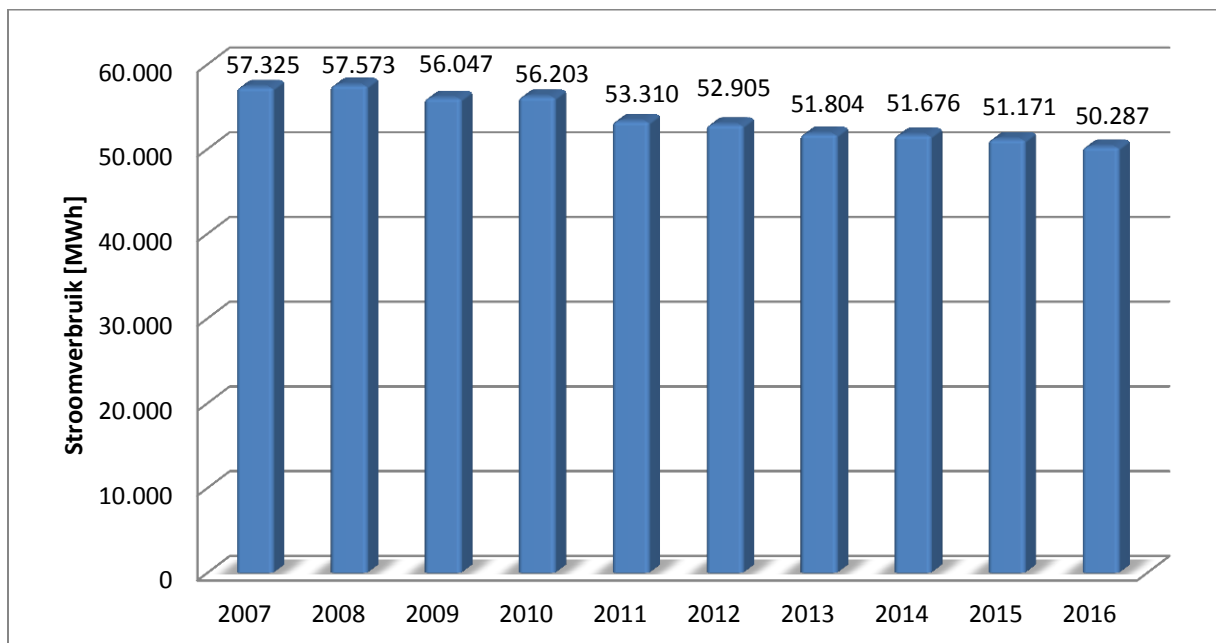
2.3 Stroomverbruik

Ter herinnering, het energieverbruik van de verlichtingspalen wordt niet gemeten, maar geraamd door het aantal werkingsuren te vermenigvuldigen met door SYNERGRID (Federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België) vooraf vastgelegde vermogensforfaits voor elk type lamp.

De evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen wordt geïllustreerd aan de hand van figuur 3.

Zoals uitgelegd in de vorige verslagen, heeft SYNERGRID in 2010 de vermogens die aan meerdere types lampen werden toegewezen herzien op basis van een on-site meetcampagne, met als gevolg een vermindering met 6,6% van het geïnstalleerde vermogen van het door SIBELGA beheerde verlichtingspark.

Het totale verbruik van de openbare verlichting in 2016 wordt geraamd op 50 287 MWh. Het geraamde (en gebudgetteerde) verbruik bedroeg 51 168 MWh.

Afbeelding 3: Evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen

BRUGEL wil ook benadrukken dat het gebruik van de laatste lamptechnologieën SIBELGA in staat heeft gesteld om de energieprestaties van haar park verlichtingspalen serieus te verbeteren. De projecten voorgesteld in 2016 hebben het vermogen immers verminderd met 32% ten opzichte van de bestaande installaties.

2.4 Systematisch onderhoud

De onderhouds- en reparatieactiviteiten van de openbare verlichtingsinstallaties op de wegen en in de gemeentelijke openbare ruimten omvatten de systematische en preventieve vervanging van de lampen en de reparatie van verouderde of defecte verlichtingspalen. Het programma voor de systematische vervanging van de lampen is erop gericht om preventief te werken en pannes en de daarmee samenhangende interventiekosten te vermijden.

Die systematische vervanging wordt uitgevoerd volgens de gemiddelde levensduur van de lampen. Vroeger werden de zogenoemde 'witte' lampen om de twee jaar vervangen en de 'gele' lampen om de drie jaar.

Op grond van studies en metingen die in het laboratorium werden uitgevoerd, heeft SIBELGA in 2015 beslist om de vervangingsfrequentie te verminderen. Zo is het ritme van 2 en 3 jaar overgegaan naar 3 en 4 jaar.

Het programma 2016 van SIBELGA voorzag in een vervanging van 20.500 lampen tijdens het boekjaar. Deze doelstelling is vrijwel volledig behaald aangezien SIBELGA 20.365 lampen geplaatst heeft.

Zoals reeds gezegd, was 2015 een uitzonderlijk jaar, aangezien het aantal 'witte' lampen voor het eerst groter was dan het aantal 'gele' lampen. Dat is het gevolg van het feit dat steeds meer gemeenten aan SIBELGA vragen om de kleur van de verlichting te wijzigen tijdens het systematisch onderhoud.

Rekening houdend met het feit dat de nieuwe installatieprojecten eveneens voorrang geven aan witte lampen, raamt SIBELGA dat het park in 2018 volledig zal zijn 'omgeschakeld'.

2.5 Herstellingen en schade aan installaties

Het aantal defecten dat werd vastgesteld in 2016 (9.075) is gestegen ten opzichte van 2015 (8.758). Dit aantal defecten bevestigt de toename die ook tussen 2014 en 2015 kon worden vastgesteld.

De evolutie van het aantal verschillende soorten pannes is opgenomen in tabel 3.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Individuele defecten lampen	3.747	3.978	3.168	3.221	4.532	5.132
Diverse individuele defecten	3.080	3.305	2.797	2.979	2.976	2.747
Sectiedefect (reeks verlichtingspalen)	1.721	1.569	1.524	1.419	1.250	1.196
TOTAAL	8.548	8.852	7.489	7.619	8.758	9.075

Tabel 3: Evolutie van het aantal defecten van verlichtingspalen

Zoals tabel 3 aangeeft, is het aantal individuele defecten van lampen (en die aan de externe aannemers worden doorgegeven) in 2016 nog aanzienlijk gestegen, met ruim 13%.

Die toename valt mogelijk te verklaren uit de afname van de systematische onderhoudsfrequentie van de lampen sinds 2015 of uit de lagere kwaliteit van de geïnstalleerde lampen.

SIBELGA meldt in haar rapport dat ze de evolutie van de situatie van nabij zal blijven volgen en dat in 2017 een eerste analyse zal plaatsvinden.

BRUGEL vindt die toename meer dan verontrustend aangezien het individuele defectenpercentage tussen 2014 en 2016 met bijna 60% is gestegen. BRUGEL vraagt om inzage in de resultaten van de analyse van SIBELGA zodra die beschikbaar zijn.

Bovendien moet SIBELGA interventietermijnen respecteren volgens het type defect en volgens de samenwerkingsovereenkomsten die met de verschillende gemeenten werden afgesloten.

	Termijnen	Gemiddeld percentage herstellingen 2014	Gemiddeld percentage herstellingen 2015	Gemiddeld percentage herstellingen 2016
Individuele defecten lampen (toevertrouwd aan de aannemers)	5 werkdagen	94%	93,8%	96,4%
Diverse individuele defecten (toevertrouwd aan de technici van SIBELGA)	5 werkdagen	94,8%	93,3%	93,9%
Sectiedefecten (toevertrouwd aan de technici van SIBELGA)	2 werkdagen	96,3%	93,4%	96,7%

Tabel 4: Herstellingstermijnen en -percentages

Uit Tabel 4 blijkt dat het herstellingspercentage tussen 2015 en 2016 is verbeterd.

2016 was bovendien een van de beste jaren, hoewel het aantal individuele defecten sinds 2 jaar blijft stijgen.

3 Veiligheid van de binneninstallaties gas

3.1 Inleiding

De gasordonnantie van 14 december 2006 stipuleert⁵ dat SIBELGA een kosteloze preventiedienst voor risico's bij het gebruik van aardgas moet aanbieden aan de gezinnen die erom vragen. Deze opdracht wordt vervuld door de dienst Veiligheid van de Binneninstallaties voor Gas (VBIG).

De aanvragen die in het kader van deze opdracht worden ingediend door SIBELGA, kunnen erg uiteenlopend zijn. Onderstaande lijst geeft enkele voorbeelden maar is geenszins volledig:

- Interventie voor de opening van een meter na weigering door de desbetreffende dienst (die een potentieel risico heeft gedetecteerd);
- Bezoeken naar aanleiding van een onregelmatigheid die werd vastgesteld aan gastinstallaties tijdens een wachtinterventie;
- Bezoeken voorafgaand aan de installatie van gasconvectoren;
- Aanvraag van de gewestelijke huisvestingsinspectie van Brussel nadat een non-conformiteit werd vastgesteld;
- Vragen van de gemeentelijke autoriteiten, politiediensten of brandweer in het kader van een dringende interventie;
- Vragen voor verlichting vanwege huisvestingsmaatschappijen of gespecialiseerde vzw's (Wonen en Gezondheid, Huisvesting en Renovatie, ...).

Kortom, de dienst VBIG treedt op als expert-adviseur bij de overheidsinstanties en waakt over de naleving van de veiligheidsnormen bij de gebruikers.

In 2016 waren er 4.058 bezoeken wegens gemelde problemen met de binneninstallaties van Brusselse klanten. Dat is 14% minder dan in 2015. Bij die bezoeken vormt lekkage van binneninstallaties de voornaamste reden voor interventie van de dienst VBIG, namelijk in circa 41% van de gevallen. Melding van de aanwezigheid van CO binnen in de woning komt op de vierde plaats met 5,2% van de bezoeken. Alle bezoeken in het jaar 2016 samen leverden 2.919 vaststellingen of maatregelen op, waarvan 5,5% bevestiging van de aanwezigheid van CO, 2,4% niet-conforme luchtaanvoer en 1% gebrek aan onderhoud van gastoestellen.

In het kader van het conversieproject voor het gasnet en de aanpassing van de toestellen om van arm gas op rijk gas te kunnen overstappen, zal deze dienst VBIG van SIBELGA een belangrijke rol gaan spelen, op voorwaarde dat

⁵ Artikel 18 van de ordonnantie betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegensretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt:

"De distributienetbeheerder is bovendien belast met de volgende openbare dienstverplichtingen:

1° de organisatie van een dienst voor de opvolging van de relatie met de consument en het geven van inlichtingen inzake prijzen en voorwaarden van aansluiting ten behoeve van huishoudelijke afnemers;

2° de levering van gas tegen een specifiek sociaal tarief aan personen en volgens de voorwaarden bepaald door de federale wetgeving en in Hoofdstuk Vbis;

3° een kosteloze preventiedienst voor risico's bij het gebruik van aardgas, ten voordele van de gezinnen die erom vragen. De Regering bepaalt de inhoud en voorwaarden voor de uitoefening van deze opdracht. "

- de dienst voldoende middelen krijgt, gezien de omvang van het werk in vergelijking met haar normale activiteit;
- haar expertise wordt versterkt;
- haar actieradius wordt uitgebreid, met pragmatische verduidelijking van haar verantwoordelijkheid.

De dienst VBIG vervult al opdrachten in verband met de detectie van:

- CO;
- niet-conforme binneninstallaties (niet-conforme aansluiting op de schoorsteen, niet-conforme luchtaanvoer);
- gastoestellen die onvoldoende zijn onderhouden.

De overstap van arm gas naar rijk gas gaat vergezeld van veiligheids- en gezondheidsproblemen als de gastoestellen niet compatibel zijn met rijk gas. Het voornaamste risico is dan de productie van CO. Indien de binneninstallaties gas bovendien niet conform zijn, waardoor de afvoercapaciteit van CO naar buiten toe belemmerd wordt, kunnen levensgevaarlijke situaties ontstaan.

Meer informatie over deze dienst en over de conversie zal worden gegeven in een advies van BRUGEL inzake de praktische modaliteiten in verband met het conversieproject.

3.2 Budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019

SIBELGA voert deze opdracht uit sinds 2008, net als in het verleden.

In 2016 bedragen de reële kosten van deze activiteit € 697.852, dat is 9% minder dan in 2015 (€ 767.590). In vergelijking met het tariefvoorstel zijn de reële kosten 21% lager (€ 846.039).

SIBELGA wijst er in het kader van de tariefcontrole achteraf op dat de uitgaven van 2016 alleen lager zijn in vergelijking met het voorgaande jaar doordat er minder interventies waren op verzoek van klanten. De bezoeken wegens gaslek bijvoorbeeld zijn in vergelijking met 215 met 23% afgenomen.

Merk ook op dat de Regering er als gevolg van het advies van BRUGEL⁶ inzake het openbaredienstenprogramma voor het jaar 2017 mee akkoord is gegaan dat het saldo met betrekking tot de activiteit verhuur van radiatoren een niet-gereguleerde activiteit vormt.

Hoewel BRUGEL in haar advies over het programma voor 2016 geen opmerkingen had geformuleerd, evenmin als de Regering in haar goedkeuringsbeslissing, wil BRUGEL toch de aandacht vestigen op de door SIBELGA betoonde proactiviteit en trouw door vanaf 2016 het saldo in verband met de activiteit verhuur van radiatoren niet in de tarieven door te berekenen.

⁶ BRUGEL-AVIS-2016 | 125-232

Verder zullen de inhoud en de uitvoeringsvoorwaarden van deze activiteiten in het kader van deze preventieopdracht beter kunnen worden gepreciseerd aan de hand van de resultaten van de verschillende uitgevoerde of uit te voeren studies over de problematiek van de gasconversie.

4 Fotovoltaïsche panelen en energiediensten voor overheden

Het uitvoeringsrapport van SIBELGA verwijst naar de projecten SolarClick en NRClick. Het gaat om twee openbaredienstverplichtingen die voorlopig onder artikel 24bis van de elektriciteitsordonnantie zijn ingevoerd door de verordening van 23 december 2016 houdende de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2017.

Deze opdrachten hebben betrekking op:

- de begeleiding van de gewestelijke en lokale overheden met het oog op de promotie van de productie van hernieuwbare energie op basis van fotovoltaïsche panelen die aan het Gewest toebehoren, via informatie, advies en terbeschikkingstelling van die panelen.
- de begeleiding van de lokale en gewestelijke overheden met het oog op de bevordering van energiebesparende maatregelen, via begeleiding van die begunstigden, advies en technische ondersteuning.

Deze projecten waren dus niet opgenomen in het programma voor het jaar 2016.

Verder bepaalt deze zelfde verordening expliciet dat, in afwijking van de tariefmethodologie inzake de tenlasteneming van de kosten van de openbaredienstverplichtingen, de kosten met betrekking tot deze twee specifieke opdrachten niet in de distributietarieven worden doorberekend.

Op tariefniveau maken deze projecten deel uit van de niet-gereguleerde activiteit van de netbeheerder en kunnen ze in geen geval worden gefinancierd door de distributietarieven. Het niet-gereguleerde karakter van de activiteit van deze opdrachten wordt bevestigd door de analyse van het analyserooster van CEER in zijn conclusie C15-DSO-16-03 van 13 juli 2015 getiteld "*The Future Role of DSOs*" en sluit aan bij het "Clean energy package" dat door de Europese Commissie is voorgesteld.

In de praktijk is SIBELGA in het tweede halfjaar van 2016 begonnen met de voorbereidende fase van de regionale promotieprojecten voor de productie van groene stroom en energie-efficiëntie in gebouwen die door de gewestelijke en lokale overheden worden gebruikt.

BRUGEL wijst er evenwel op dat het in het uitvoeringsverslag voor het jaar 2016 opgenomen bedrag voor de kosten van deze diensten (€ 209.189,41) niet overeenkomt met de bedragen in het kader van de niet-gereguleerde activiteit van SIBELGA.

5 Conclusie

In overeenstemming met de elektriciteitsordonnantie heeft SIBELGA een verslag opgesteld over de uitvoering van al haar openbare dienstverplichtingen en -opdrachten voor het jaar 2016. Deze opdrachten vloeien voort uit het door de Regering na advies van BRUGEL (advies BRUGEL-ADVIES-20151127-217) goedgekeurde programma van de dienststopdrachten.

In 2016, en zoals dat het geval was in het verleden, vertegenwoordigden de activiteiten verbonden met openbare verlichting de hoofdopdracht van SIBELGA in het licht van het toegekende budget. Het totale budget dat werd besteed voor openbare verlichting bedraagt immers € 23.717.757 en vertegenwoordigt dus ruim 78% van alle uitgaven verbonden met het openbare dienstenprogramma van SIBELGA (€ 30.365.695).

Globaal werden de in het verslag van SIBELGA beschreven activiteiten uitgevoerd volgens het aangekondigde programma. Niettemin worden er, net als in de voorgaande jaren, nog bepaalde verschillen tussen bepaalde geplande en bestede investeringen vastgesteld, zoals de verschillen met betrekking tot de installatie van verlichtingspalen.

In het licht van de analyse van het verslag is BRUGEL van mening dat SIBELGA haar activiteit openbare verlichting goed beheert. Hoewel BRUGEL de technische keuzes van SIBELGA niet bepaalt, blijft het aandachtig voor de evoluties van het concept van de openbare verlichting en de verschillende gevolgen daarvan.

De evolutie van het aantal defecten in 2 jaar tijd verdient echter een diepgaandere analyse van de oorzaken en een eventuele aanpassing van het onderhoudsprogramma indien dit nodig blijkt. BRUGEL vraagt SIBELGA om haar op de hoogte te houden van de resultaten van de analyses zodra die beschikbaar zijn.

Wat de opdracht van risicopreventie inzake het gebruik van aardgas betreft, wenst BRUGEL de uitvoering van deze opdracht in het kader van het project voor de conversie van L-gas naar H-gas beter te preciseren. De inhoud en de voorwaarden van de specifieke activiteiten voor de conversie zullen kunnen worden bepaald op basis van de resultaten van de verschillende uitgevoerde of uit te voeren studies voor de problematiek van de gasconversie.

De analyse van de activiteiten betreffende het beheer van de beschermde afnemers en winterafnemers voor de uitvoering van het programma 2016 inzake elektriciteit en gas werd niet opgenomen in dit advies, maar in het jaarverslag van BRUGEL voor het jaar 2016.

Ter herinnering: in 2016 zijn de tariefmethodologieën (elektriciteit en gas) gewijzigd om de ODV-tarieven jaarlijks aan te passen op basis van de recentst beschikbare reëel vastgestelde kosten met betrekking tot het jaar N-1. De tarieven voor 2018 zullen worden vastgelegd op 31 oktober 2017.

In het licht van de in dit advies uiteengezette analyse brengt BRUGEL een positief advies uit over de delen van het verslag van de distributienetbeheerder over de uitvoering van de openbare dienststopdrachten inzake elektriciteit, gedeelte openbare verlichting, en gas, gedeelte veiligheid van de binneninstallaties voor het jaar 2016, en stelt de Regering voor om deze delen van het verslag goed te keuren.

* *

*